

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC

Vošnjakova 1, p.p. 78, Ljubljana, Slovenija
Telefon: ++386 (0) 1 230 97 30
Faks: ++386 (0) 1 230 97 78
www.ip-rs.si

REPUBLIKA SLOVENIJA

Številka: 007-26/2011/5
Datum: 7.6.2011

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo
Direktorat za visoko šolstvo
Kotnikova 38
1000 Ljubljana

e-naslov:
gp.mvzt@gov.si

ZADEVA: Novela Zakona o visokem šolstvu

ZVEZA: Vaš dopis št. 0072-9/2010/19 in gradivo, z dne 7. 6. 2011

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju: Pooblaščenec) je 7.6.2011 prejel povratno informacijo (odgovore in pojasnila) na pripombe, ki jih je na predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o visokem šolstvu (v nadaljevanju: novela ZVis) posredoval z dopisom 007-26/2011/2 dne 6.6.2011. Veseli nas, da je predlagatelj večino pripomb upošteval, pojasnila sprejemamo, dodajamo pa še nekaj pomislekov.

K 4. členu

- glede nabora osebnih podatkov v evidenci za potrebe subvencioniranega bivanja študentov (točke 23, 25, 26, 27, 30, 31, 32, 33, 34 in 35).

V odgovoru na pripombo je predlagatelj pojasnil, da gre za podatke, ki izhajajo iz kriterijev, opredeljenih v predpisu iz 73.b člena ZVis. Prav zato, ker so kriteriji določeni s podzakonskim predpisom, je taksativno naštevanje podatkov v zakonu lahko problematično. Na eni strani bi lahko razumeli, da zakonsko naštevanje podatkov o kriterijih zapira krog možnih kriterijev in ministru pravzaprav jemlje široko možnost določanja pravil s podzakonskim predpisom, na drugi strani pa bi lahko nastala težava, če bi minister s podzakonskim predpisom določil drugačne kriterije, pa bi relativna zaprtost zbirke vzbujala vprašanje o dopustnosti vodenja novih podatkov v njej.

Ker se šele v postopku pokaže, kateri podatki so pri posameznem prosilcu potrebni za izkaz upravičenosti, in kljub visoki standardizaciji postopka ni mogoče postaviti povsem enoznačnih pravil za vse primere, je morda primerneje zapisati, da se v zbirki vodijo podatki, ki izkazujejo izpolnjevanje kriterijev za upravičenost do subvencije, kot jih določa akt iz 73. b člena tega zakona.

K 5. členu

- glede nabora osebnih podatkov v evidenci v eVŠ evidenci študentov in diplomantov.

Sprejemamo pojasnila glede podatkov o mednarodni izmenjavi študentov in novo dodanem podatku o najvišji doseženi predhodni izobrazbi, če je ta višja od predhodne izobrazbe, relevantne za vpis v visokošolski študijski program. Še vedno pa Pooblaščenec meni, da je vodenje podatka o povprečni oceni letnika v nasprotju z načelom sorazmernosti. Ne gre namreč za podatek, ki bi bil pomemben kot tak, temveč bi bil v evidenci voden zgolj zaradi »olajšanja« postopkov odločanja o pravicah iz javnih sredstev (npr. štipendijah in subvencijah). Tovrstnih upravičenj je deležen relativno majhen delež populacije študentov. Po Pooblaščenecu znanih podatkih je javnih sredstev v obliki štipendij ali subvencij deležna manj kot tretjina študentov. Tako se vodenje podatka o povprečni oceni letnika za vse, samo zato, da bi do podatka lažje prišli v primerih, ko/če je relevanten za odločanje o pravicah, zdi očitno nesorazmerno.

Pooblaščenec predlaga, da se podatek o povprečni oceni letnika iz zbirke izpusti. Nenazadnje je pomembno, da se glede na čas odločanja o štipendiji ali subvenciji za bivanje v študentskem domu pojavlja tudi vprašanje točnosti in ažurnosti tega podatka. Študenti lahko v naslednji letnik napredujejo tudi s pogojem, da preostale izpite opravijo v določenem roku, kar pomeni, da povprečna ocena ne bo kazala realnega stanja, ko bi bilo to zaradi odločanja o pravicah iz javnih sredstev potrebno. Ta ocena se lahko, potem ko študent opravi vse izpite za pretekli letnik, tudi bistveno spremeni.

- glede nabora osebnih podatkov v eVŠ evidenci prijavljenih za subvencionirano bivanje študentov Pooblaščenec sprejema pojasnila o potrebnosti EMŠO in DŠ v postopku prijave za subvencijo, še vedno pa se zdi vodenje podatkov o:

- o učnem uspehu oziroma uspehu pri študiju,
- o uveljavljanju izjemnega uspeha in obštudijske dejavnosti,
- o materialnem položaju študentov in članov njegove družine, ki živijo v skupnem gospodinjstvu, za preteklo koledarsko leto: osebno ime, enotna matična številka občana, davčna številka in davčni urad, status oziroma vrsta zaposlitve družinskih članov, vrsta dohodka, podatek o tem ali je študent oziroma član družine zavezanec za plačilo dohodnine, pri članih družine pa tudi sorodstveno razmerje do študenta,
- o uveljavljanju posebnih socialnih in zdravstvenih razmerah študenta,
- o uveljavljanju, da je študent otrok padlih v vojni za Slovenijo oziroma žrtev naravnih nesreč,
- o uveljavljanju starševstva,
- o drugi podatki in dokazila iz prijave za subvencionirano bivanje študentov in podaljšanje subvencioniranega bivanja, potrebni za izvedbo izbirnega postopka povsem pretirani in ministrstvu nepotrebni.

Četudi Pooblaščenec v primeru te evidence v prvih pripombah ni izrecno izpostavil problematičnosti povzetega nabora osebnih podatkov v eVŠ, je to povedal s pripombo, da v evidenco ne sodijo podatki, ki jih ministrstvo ne potrebuje, ker ne odloča o subvenciji. Podatke o izpolnjevanju kriterijev za subvencijo potrebuje le organ, ki o podelitvi subvencije dejansko odloča. Na tem mestu seveda velja tudi pripomba o smiselnosti tako podrobnega navajanja nabora osebnih podatkov, ki je vsebinsko odvisen od vsakokratnega podzakonskega predpisa, s katerim minister določi kriterije.

K predlogu univerz, da bi bili podatki o diplomantih informacije javnega značaja in bi lahko univerze te podatke vodile za potrebe spremljanja karierne poti svojih diplomantov.

V konkretnem primeru ne gre zamenjevati dveh različnih pravnih področij; dostopa do informacij javnega značaja in varstva osebnih podatkov. Glede na namen dostopa do informacij javnega značaja, ki je predvsem v možnosti nadzora posameznikov nad oblastjo in posledično v možnosti vplivanja na njeno prihodnje ravnanje in odločitve, je očitno, da podatki o izobrazbi in univerzi (ali visokošolskem zavodu) kjer je posameznik zaključil šolanje, s tega vidika niso pomembni. Javnost podatkov o izobrazbi (ne pa tudi o univerzi, kjer je bila pridobljena) za javne uslužbenke izhaja iz tretjega odstavka 6. člena zakona o dostopu do informacij javnega značaja, za vse ostale velja, da je podatek o njihovi izobrazbi (in izobraževalni instituciji, kjer je bila pridobljena) varovan osebni podatek.

Želja univerz bi zahtevala:

1. določitev javnosti podatka o izobrazbi in izobraževalni instituciji, kjer je bila pridobljena, in
2. pravico univerz, da od upravljavcev osebnih podatkov (npr. delodajalcev) pridobivajo podatek o zaposlitvi za svoje diplomante ter
3. pravico univerz, da zbrane podatke določen čas (?) vodijo v svojih evidencah in jih uporabljajo za določene namene (?).

Ker so že po Konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin posegi v zasebnost (tudi varstvo osebnih podatkov) posameznikov dopustni le, če so **nujni v demokratični družbi** zaradi državne varnosti, javne varnosti ali ekonomske blaginje države, zato, da se prepreči nered ali kaznivo dejanje, da se zavarujejo zdravje in morala ali da se zavarujejo pravice in svoboščine drugih ljudi, je mogoče hitro ugotoviti, da želja univerz ne zadosti navedenim kriterijem. Dejstvo, da bi bilo vodenje podatkov o kariernem uspehu diplomantov za univerze zanimivo, še ne opravičuje posegov v zasebnost in varstvo osebnih podatkov teh diplomantov.

Za morebitna dodatna pojasnila smo vam na voljo.

Lep pozdrav,

Informacijski pooblaščenec:
Nataša Pirc Musar, univ. dipl. prav.,
pooblaščenka

Poslati:

- naslovniku po e-pošti;
- zbirka dokumentarnega gradiva pri IP.